

הנחיה מס' 6.5 – שימוש בסעיף 26(ב) לפקודת הראיות: בקשה להטלת הוצאות בגין זימון שלא לצורך של עד מומחה לחקירה נגדית	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: יז טבת תשע"ט, 25 דצמבר 2018	16 יוני 1993; 2 ינואר 1994; 1 ינואר 2003

6.5 – שימוש בסעיף 26(ב) לפקודת הראיות: בקשה להטלת הוצאות בגין זימון שלא לצורך של עד מומחה לחקירה נגדית

1. במקרים רבים מזמינה ההגנה עדים מומחים, שנתנו חוות דעת בכתב מטעם התביעה, על מנת שייחקרו על חוות דעתם. הניסיון הוכיח, כי בחלק מן המקרים הזימון הינו מיותר והמומחה אינו נחקר כלל או שהוא נחקר כדי לצאת ידי חובה בלבד.
2. דוגמא שכיחה לזימוני שווא של עדים מומחים היא הזמנת מומחי מז"פ שהגישו חוות דעת בכתב. דוגמה אחרת היא זימונם שלא לצורך של מומחים חיצוניים, כגון רופאים, מהנדסים ובעלי מקצוע אחרים.
3. כידוע, אין אפשרות ואין גם מקום למנוע את זימון העד המומחה להיחקר בבית המשפט. במקרים רבים חקירה זו חשובה וחיונית להגנה ולבירור האמת, ולפיכך יש ליתן להגנה כל אפשרות לקיים חקירה מלאה. יחד עם זאת, הזמנות סתמיות ולא נחוצות, אשר אין ביסודן כוונה לחקור את העד, יוצרות הפרעה ממשית, שאינה מחוייבת המציאות, לעבודתם השוטפת של המומחים, הנאלצים להתייצב בבית המשפט לשווא. במיוחד אמורים הדברים ביחס למומחים חיצוניים, שעדותם בהליך פלילי בבית משפט אינה קשורה בעיסוקם השוטף (במובחן, למשל, ממומחי מז"פ) ויש בה כדי לפגוע בשגרת יומם.
4. למקרים מסוג זה נועד סעיף 26(ב) לפקודת הראיות¹, הקובע:

"נתברר לבית המשפט שבקשתו של בעל דין לחקור מומחה או רופא או עובד הציבור בבית המשפט באה לשם קינטור או מתוך קלות דעת, רשאי הוא להטיל על המבקש את הוצאות החקירה".

5. לפיכך, בכל מקרה שבו מבקשת ההגנה לזמן עד מומחה לצורך חקירתו הנגדית, יש לשקול לברר עם הסניגור, קודם לדיון המשפטי, האם אכן יש צורך ממשי בכך. אם מתברר, במהלך המשפט, כי ההזמנה הייתה מיותרת מלכתחילה או קנטרנית, יש לבקש מבית המשפט להטיל את הוצאות החקירה על הנאשם, על פי סעיף 26(ב) דלעיל.

¹ פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, נ"ח 421.